

Ettevõtja Eesti 2009

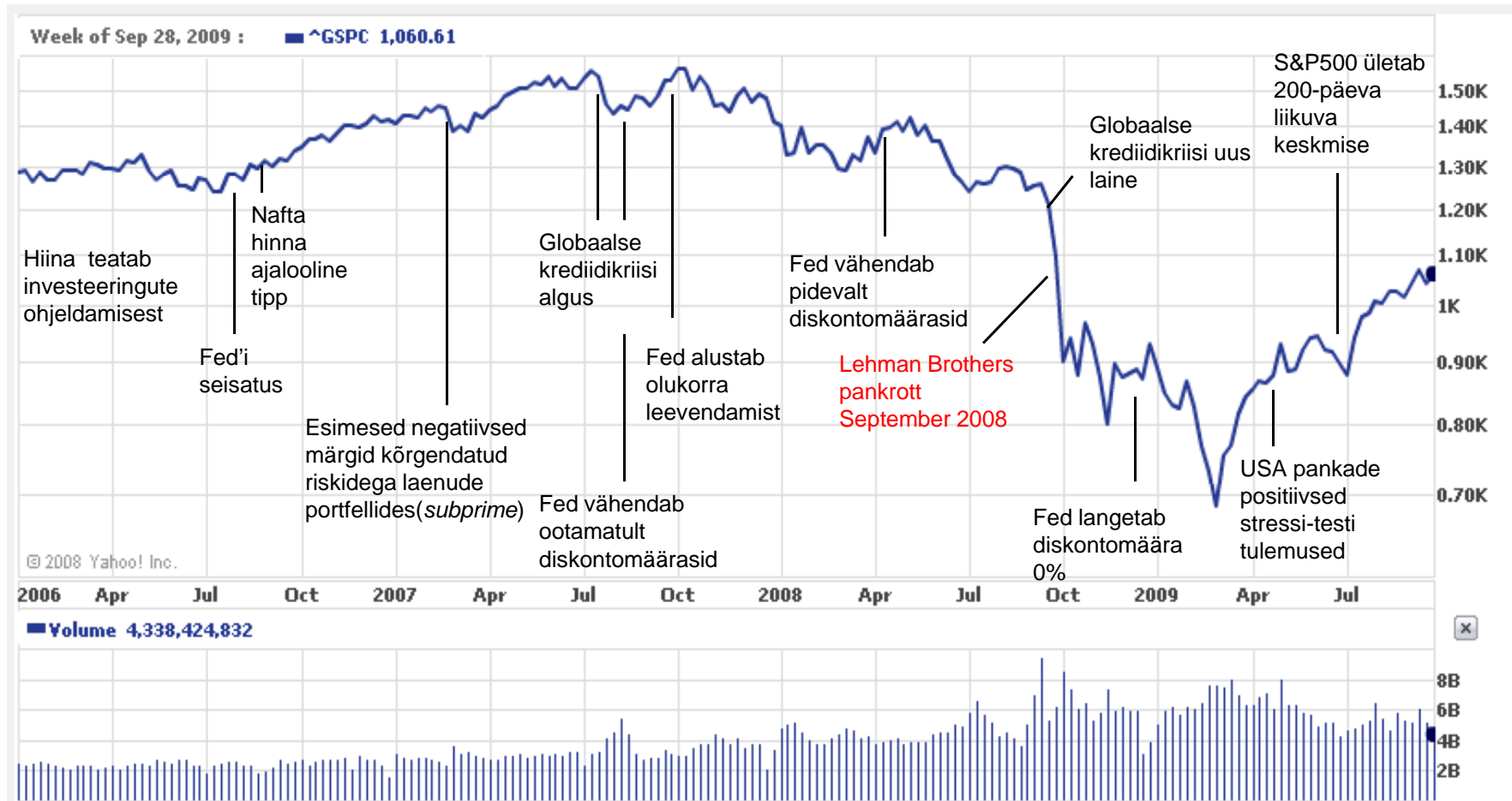
Muutunud finantseerimisvõimalused

Veikko Maripuu
Redgate Capital, Senior Partner

Oktoober 2009

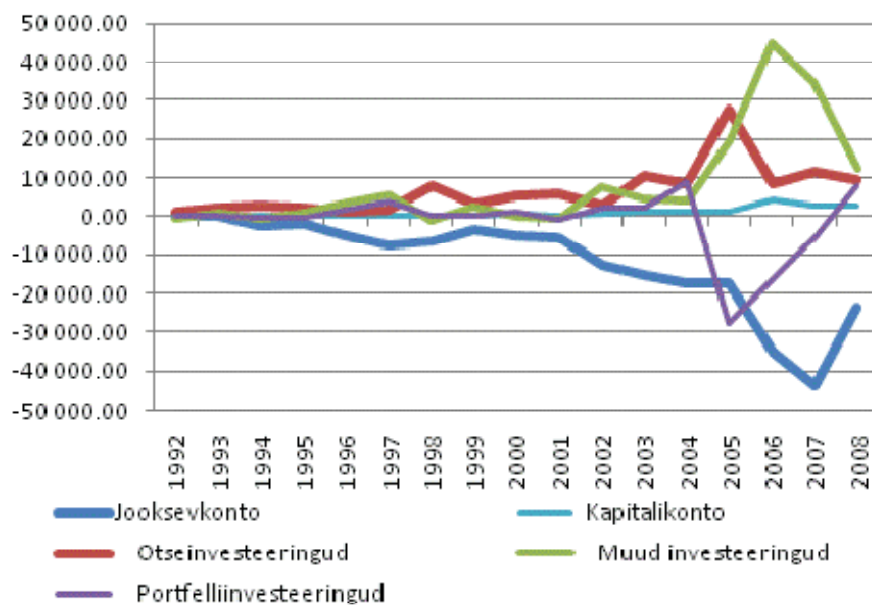
Kapitaliturud: paanikast eufooriani

Eesti: tasakaal paraneb, kuid kas tuleb uut raha?

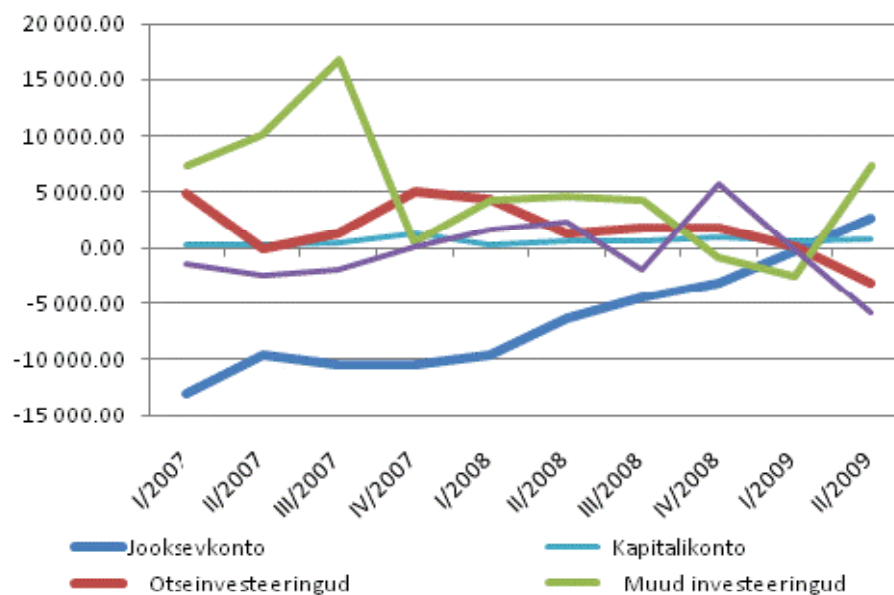
- Investeeringimispositsiooni kvaliteet halvenes eelmisel viiel aastal, mil pangad pakkusid massiliselt likviidsust väga odava hinnaga

Maksebilanss (aastane, al 1992)

Allikas: Eesti Pank, Redgate

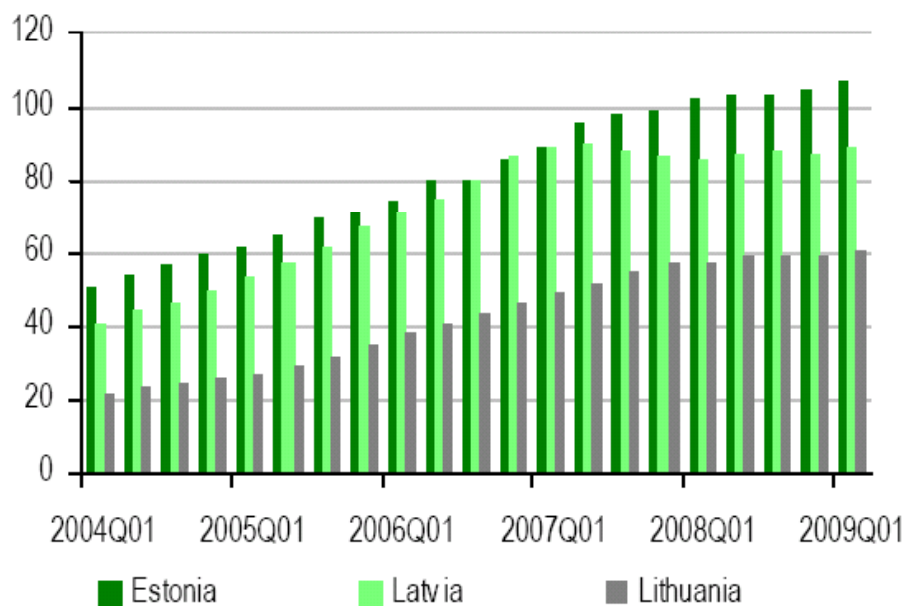
Maksebilanss (kvartaalne, al 2007)

Allikas: Eesti Pank, Redgate

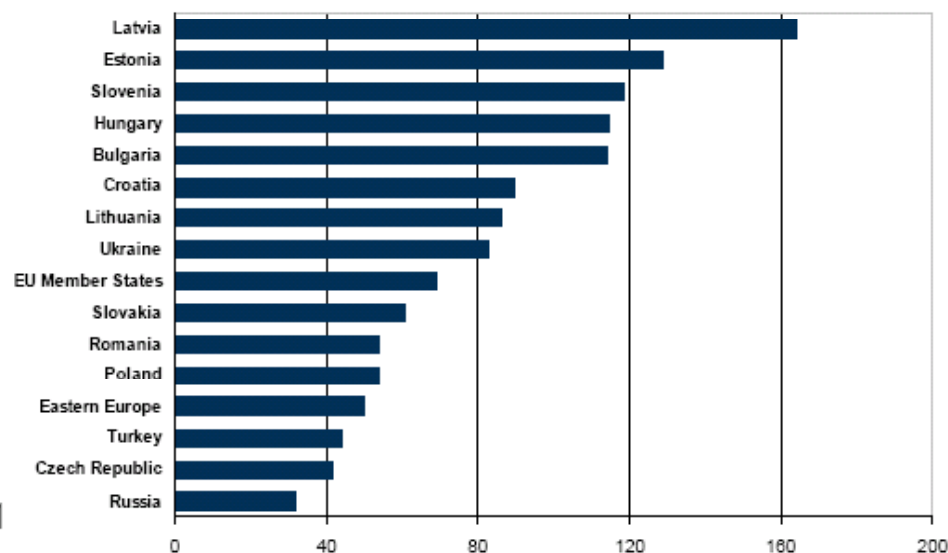
Kuna Eesti koguvõlg on massiivne...

Erasektori võlgnevus, % SKTst

Allikas: keskpangad, UBS

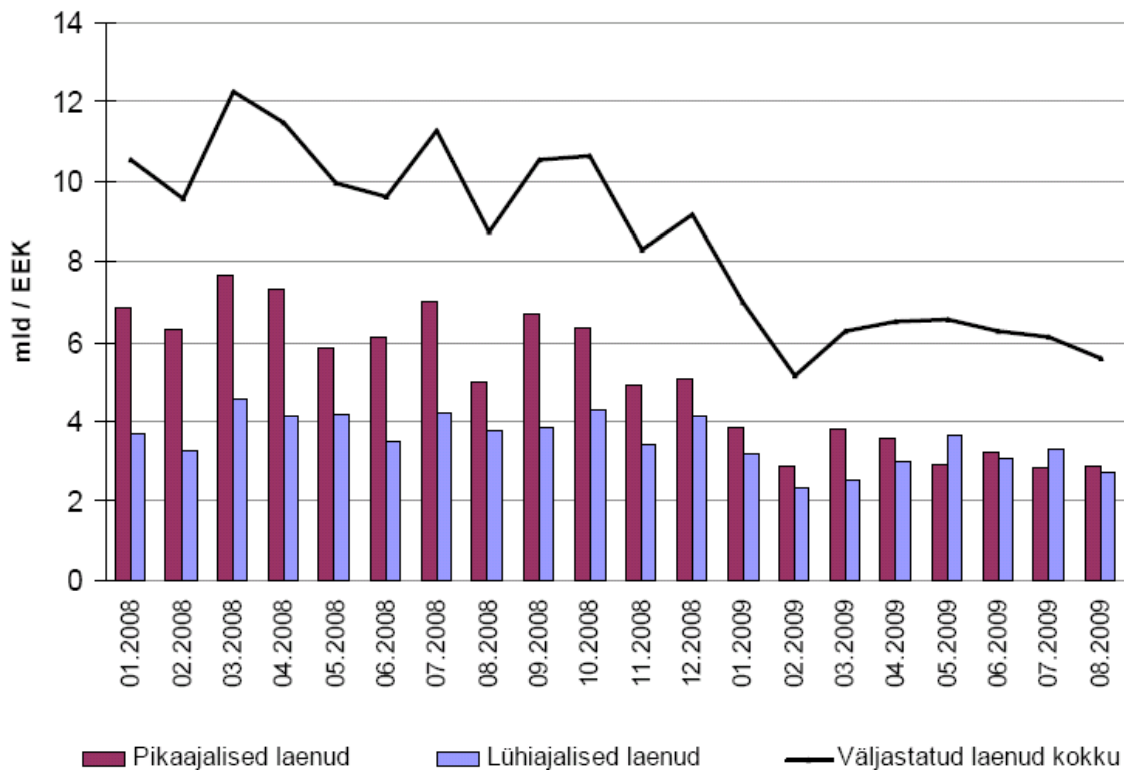
Kogu välisvõlg, % SKTst

Allikas: FocusEconomics, Consensus Forecast

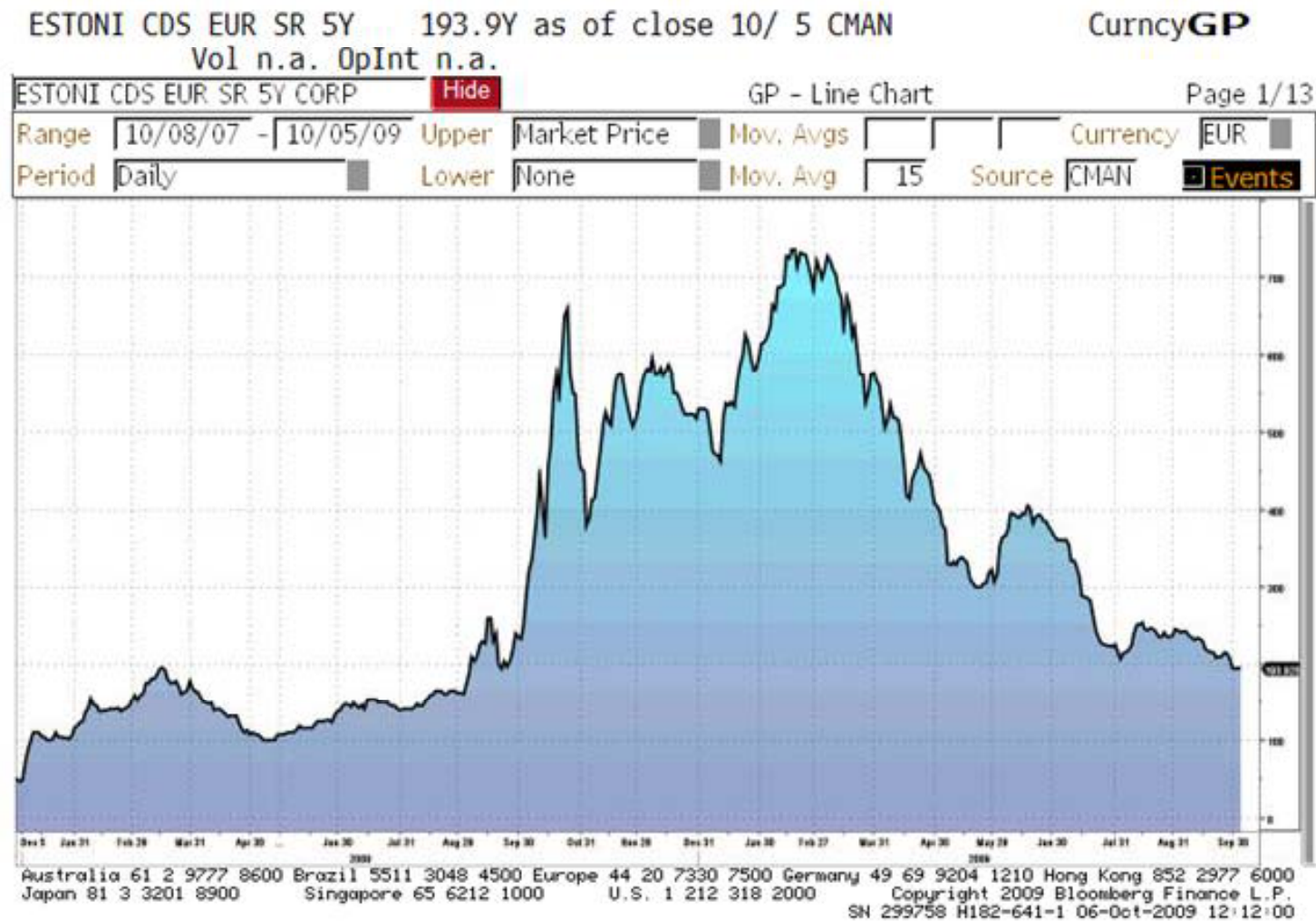
...on pankade laenu tegevus järsult vähenenud

Ettevõtetele väljastatud laenude maht

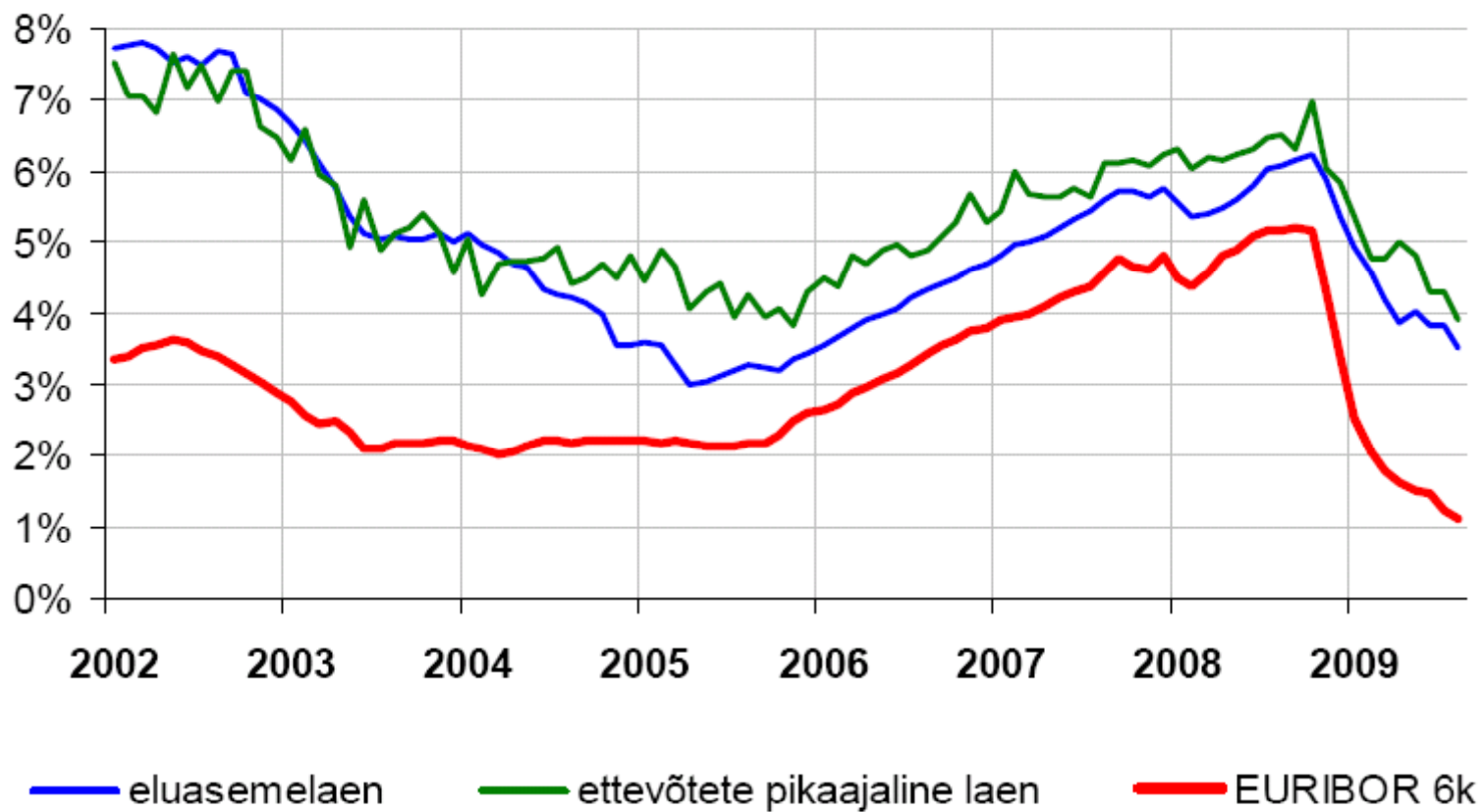
Allikas: Eesti Pank

Ehkki intressimäärä langevad...

Allikas: Bloomberg

...ja langevad...

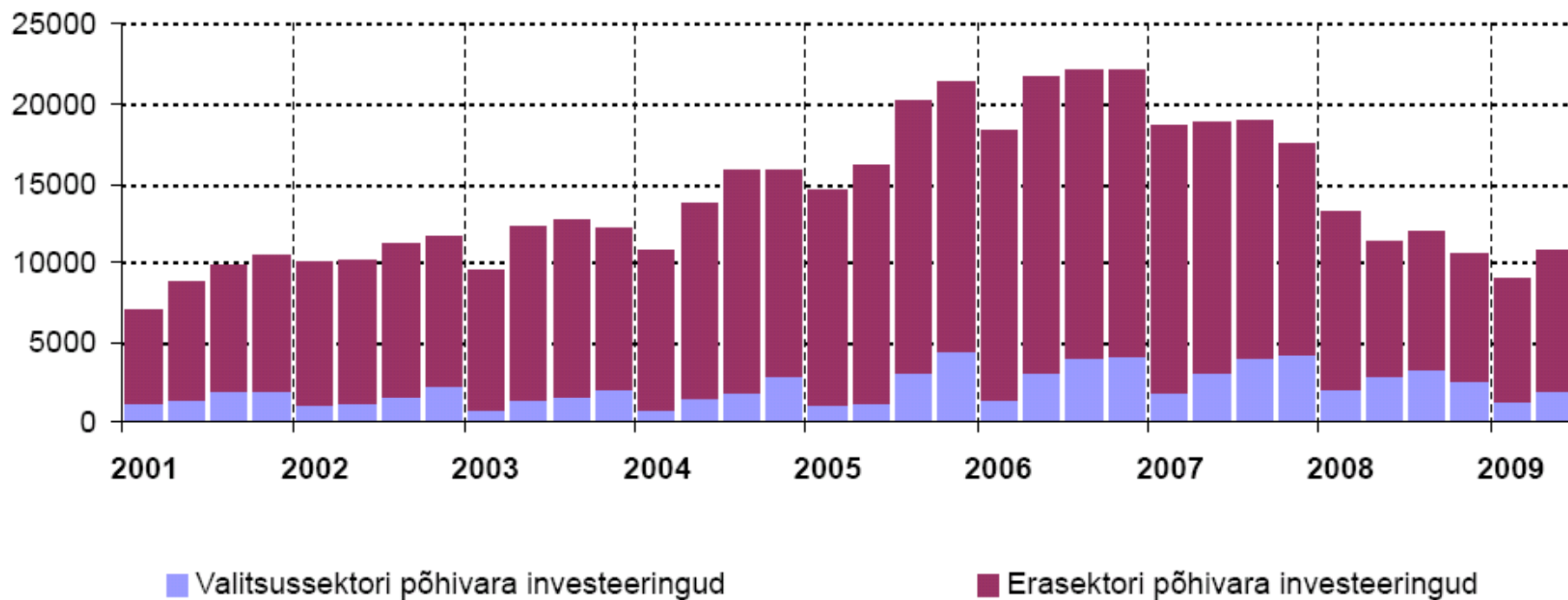

Allikas: Eesti Pank

...pole raha, pole investeeringuid

- Pangalaenu olid investeeringute rahastamiseks selgelt kõige suurem allikas. Seepärast on laenumahtude kukkumise, kuid oluliselt ka ebakindluse järsu suurenemise tõttu erainvesteeringute maht järsult vähenenud

Investeeringud jooksevhindades

Kasvuks peab finantseerimine taastuma

Endine TOP		Oodatav uus raha	
Pangad	Konservatiivsed. Samas , mõned siin tegutsevatest pankadest teevad juba julgemaid otsuseid	Euroraha	...
Ettevõtted	Äritulemused ja seega investeringuvõime omakapitali arvelt järsult vähenenud	Strateegilised investorid (nn trade buyer-id)	Juba huvituvad, mis siin toimub
Kodumaised ettevõtjad	Kellel on (veel) likviidsust (ega liiga palju pole)	Finants-investorid (portfelli-investeeringud jms)	<ul style="list-style-type: none">• Pool-riiklikud institutsionaalsed investorid nagu EBRD, EIB, EIF• Riskikapitali, mezzanine kapitali fondid, investeerimisfondid jms• Muud investorid (noteerimata aktsiad, otselaen)

Uue raha võimalused

Equity			Debt		
Investor	Sihtrühm	Tehingumaht	Investor	Sihtrühm	Tehingumaht
Regionaalsed ja globaalsed (kindlale sektorile suunatud) aktsiafondid	IPOd (ainult suurimad ettevõtted), samas tõmbab regionile positiivset tähelepanu üldisemalt)	Alates 50mln EUR	Eesti võlakirjaturg	NA	NA
Investorid läbi Börsi alternatiivturu	Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted	Turuväärtuse nõue puudub	Globaalsed investorid ja fondid	Suurettevõtted	Alates 50mln EUR
Riiklikud ja pool-riiklikud spetsiaalfondid (EBRD, EIF jne)	Keskmiised ja suuremad ettevõtted	Eestis tagasi! Alates 2-3mln EUR	Investorid läbi Börsi alternatiivturu	Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted	Turuväärtuse nõue puudub
Riskikapitali-fondid (venture capital, buyout, mezzanine jne)	SME kuni keskmise suurusega ettevõteteneni	1-2 mln kuni 30mln EUR	Riiklikud ja pool-riiklikud spetsiaalfondid (EBRD, EIF jne)	Keskmiised ja suuremad ettevõtted	Eestis tagasi! Alates 5mln EUR
			Spetsiaalfondid (mezzanine jt)	SME	1-2 mln kuni 30mln EUR
			Muud investorid	SME (tehingud otselaenu vormis)	Nõuded puuduvad

Kokkuvõte

- Rahastamise allikate valik mitmekesisust, head projektid leiavad kindlasti rahastamist
- Rahastamise struktuure saab olema rohkem kui vaid debt või equity-laadne investering
 - Mezzanine, Project Financing, PPP projektid, Börsi alternatiivturg jms
- Samas, uued finantseerimisvõimalused ei kata lähemal ajal eelmiste aastate finantseerimismahte. Eriti kriitilises seisus on väikeettevõtted
- Lühinägelik on loota lähemas tulevikus oma äri arendamist või ümberkujundamist peamiselt kapitali kaasamise (kas pankade või muude rahastajate) kaudu. Kogemus näitab, et praeguses olukorras saavad edukaks need ettevõtted, kes keskenduvad põhitegevusaladele. Fokuseeritud tegevust saab ka kergemini rahastada
 - Müües ebavajalikke ja mitte-põhitegevusalaga seotud tegevusi, üksusi jms, on võimalik vabaneda mittetootvast varast ning seeläbi suurendada efektiivsust
 - Konsolideerides tegevusi ja vajadusel ühinedes konkurentidega saavutatakse kasumlikum positsioon ja saadakse koos tugevamaks
- Kuna pankade portfellides on palju probleemseid laenuklieente on pankade roll on restruktureerimisel väga oluline
- Pankade initsiatiivil peaks aktiveeruma ka M&A tegevus

TÄNAN